

Økologiske metoder giver god velfærd for hangrise

De økologiske svineproducenter behøver ikke frygte for dyrevelfærden, hvis kastration bliver forbudt. En ny undersøgelse viser, at økologiske besætninger med hangrise kan opnå god velfærd og kan bane vejen for en fremtidig produktion.

Af Rikke Thomsen, ph.d. og videnskabelig assistent, AU Foulum.

Både økologiske og konventionelle hangrise kastreres for at undgå ornelugt, men af hensyn til dyrevelfærden foreslår EU Kommissionen en udfasning af kastration fra 2018. Det rummer en række muligheder for de økologiske producenter: Produktion af intakte hangrise harmonerer godt med de økologiske værdier, og det er besværligt at kastrere pattegrise på friland. Hangrise har desuden bedre kødprocent og lavere foderforbrug end galtgrise og er derfor interessante for økologer med høje foderomkostninger og en høj præmie for kødprocent.

Forskning i konventionelle staldsystemer viser på den anden side, at besætninger med hangrise ofte har problemer med øget aggression og flere opspring, som giver nedsat dyrevelfærd. Ved en fremtidig produktion af hangrise er det derfor ikke kun problemer med ornelugt, der skal løses. Et højt niveau af dyrevelfærd skal også sikres.

Mindre aggression og opspring

Økologerne har imidlertid ingen grund til bekymring, viser et netop afsluttet ph.d.-projekt fra Aarhus Universitet, som undersøgte, hvordan forskellige managementtiltag i forbindelse med opstaldning påvirker udvalgte mål for dyrevelfærd.

I undersøgelserne indgik fem økologiske besætninger med en samlet produktion på 1700 hangrise. Alle grise blev født på friland, og ved fravæning blev de blandet og flyttet til indendørs stier. Da de vejede ca. 30 kg, blev de fordelt i fire forsøgstier i grupper á 15 og 30 dyr og udsat for endnu en omgruppering eller en simpel neddeling. Grisene blev holdt i forsøgstierne indtil slagtning. Virkning af grupperingsstrategier og gruppestørrelser på dyrenes velfærd blev vurderet ud fra forekomsten af sår, skrammer og opspring.

Det viste sig, at dyr, som blev omgrupperet ved ca. 30 kg ikke sloges mere og ikke fik flere sår end dyr i grupper, der kun blev neddelt. Dog fik dyr i grupper på 30 flere skrammer end dyr i grupper på 15. Der var ikke nogen signifikant forskel i antal opspring, når man sammenlignede de to gruppestørrelser, og de to grupperingsstrategier viste ikke samme effekt på de fem besætninger. Det tyder på, at den seksuelle adfærd, der fører til opspring er ret upåvirket af opstaldningsforholdene og mere er et individuelt træk hos det enkelte dyr.

Økologisk system velegnet

Undersøgelserne viste, at det samlede antal sår og opspring var lavt i de fem økologiske besætninger sammenlignet med resultater fra lignende studier i konventionel svineproduktion. Det kan tolkes som en virkning af det økologiske produktionssystem med mere plads, ubegrænset adgang til rodematerialer og et funktionelt stidesign. Endvidere viste resultaterne, at opspring ikke gav anledning til halthed og sår. Det

tyder samlet set på, at det økologiske produktionssystem kan levere en tilfredsstillende dyrevelfærd ved produktion af hangrise og elementer fra dette system kan med fordel implementeres i en fremtidig hangriseproduktion.

Forsøget blev gennemført som en del af projektet 'Økologisk svineproduktion uden kastration – 2014' som er en del af Organic RDD programmet, der koordineres af Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer. Det var finansieret af Fødevareministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.